

“Batasuna mai no condemnarà la violència”

Amaldo Otegi, Joseba Permach, Jone Goirizelaia i Fernando Barrena, a qui entrevistem, són els *ma-haikides* (dirigents) de Batasuna que acostumen a exercir de portaveus.

—Aquesta és la bona?

—Alguns dels fracassos polítics anteriors van deixar un pòsit importantíssim que ha possibilitat la situació actual. És una ocasió enorme, que ens pot dur a un escenari de pau i de respecte de drets.

—Les actuacions de la justícia poden posar en risc tot el procés?

—Espere que no. L'automobilista argentí Juan Manuel Fangio deia que una cursa no es guanya al primer revolt, però sí que pot perdre's. Nosaltres no permetrem que el cotxe derrape al primer revolt, i si se n'ix, intentarem que tinga prou força per tornar a la pista.

Ens sobta, però, que les instàncies de l'estat hagen emprès una estratègia política i judicial i que s'argumente que l'estat de dret no s'atura, que no està en treva. Aquest discurs, al nostre parer, justifica clarament una opció de guerra. Si traslladem aquest discurs a l'altra part, ETA hauria de continuar actuant.

—“Navarra serà allò que vulguen els navarresos”, diu Batasuna. Es un canvi de to? Són dues velocitats?

—És una manera de dir-ho clar a la ciutadania en general. Navarra no pot ser res que no vulguen els navarresos, els quals no sabem què volen, els quals no van poder votar ni l'Amillorament. Seria irreal, irresponsable, plantejar una dinàmica política que aspirara a la reunificació nacional sense comptar amb la realitat de tots els territoris. Caldrà aplicar receptes concretes en cada territori a fi de reunificar el poble basc. Fer el contrari seria bastant suïcida.

—Ja han parlat de Navarra el Govern espanyol i ETA, PSE i Batasuna?

—PSE i Batasuna, no a nivell de negociacions, però sí de converses, està clar que n'han parlat, de Navarra. Ara bé, no em consta, però tinc ple conven-

Ningú millor que Fernando Barrena pot explicar què pensa Batasuna de Navarra. No debades fa 40 anys va nàixer a Berriozar, a la conca de Pamplona.

ciment que ETA no farà cap plantejament al Govern en aquest sentit, perquè l'agenda d'Anoeta, a la qual ETA ha donat suport, estableix clarament que els continguts polítics descansen als agents polítics de tot el país. ETA ha de parlar de les conseqüències del conflicte polític: víctimes, desmilitarització i presos.

—I què ha dit Batasuna al PSE?

—Allò que ja saben: que la geografia del conflicte polític no és sols la CAB [Comunitat Autònoma Basca], sinó que també inclou Navarra, i que qualsevol dinàmica que busque una solució dialogada ha d'afectar els ciutadans dels quatre territoris. Ells són els subjectes de decisió del futur d'aquest país.

—Traduït a hipotètiques meses de diàleg, n'acceptarien una a Navarra?

—Això caldrà parlar-ho entre els partits que en prendran part. Serem fermes a l'hora de mantenir els nostres principis polítics, però molt flexibles a l'hora de buscar solucions. En les converses que tenim amb la resta de partits per endegar la mesa de resolució, parlem d'“un conflicte, una taula, una solució”.

—El PSOE pot afrontar aquest procés sense el suport del PP?

—Sí, i de fet és el que està fent. Si PP i UPN mantenen les seues posicions, tindran problemes seriosos, perquè està previst que la mesa de resolució es comence a treballar a la tardor. Si en queden fora, serà un dèficit important: són part del problema i han de ser part de la

solució. Nosaltres no pensem reconèixer cap dret a veto, ni a ells ni a ningú.

—Però el PP té la paella pel mànec: representa molta gent i la mobilitza, per exemple al costat de les víctimes. Realment és possible anar sense ell?

—Jo crec que sí. No parlem de la revolució cap al socialisme, parlem de la pau, de com posem en marxa una metodologia escrupolosament democràtica perquè el procés tinga èxit. Ha de ser la ciutadania qui decideisca l'estatus polític que ha de tenir aquest territori [Navarra] i la resta. Si en queda fora, UPN se situarà fora del sistema democràtic. UPN pensa dir a la ciutadania navarresa que no vol que els ciutadans navarresos decideisquen? Qui vol [UPN] que decideisca el futur d'aquest territori, en lloc dels navarresos i les navarreses? El dret d'autodeterminació fa igual a ciutadà que se sent basconavarres i un altre que se sent navarroespanyol. La pedra angular ara no és la confrontació d'adscripcions identitàries, sinó la capacitat de decisió, que les persones que viuen i treballen a Euskal Herria tinguen reconeguda la capacitat de decisió. Després, de manera consensuada amb l'estat espanyol, podran exercir aquest dret.

—Li agraden els moviments que hi ha en el si del PSN-PSOE?

—Els que no en formem part hem de tenir-hi respecte. Ara bé, des de la meua posició política m'interessa que el candidat del PSN a la presidència del Govern aposte perquè Navarra siga protagonista dins del procés de pau i perquè la seua gestió, si governa, siga eminentment d'esquerres. Afortunadament, a poc a poc són majoria els que pensen que el PSN ha de buscar espais propis dins de l'esquerra i oblidar la connivència que han tingut amb UPN els darrers vint anys, al qual han arribat a donar suport sense formar part del Govern.

—Si el PSN evoluciona així, tindrà la complicitat d'una Batasuna legal?

—Davant la repugnància que ha generat UPN, hi ha una disposició de la resta d'agents polítics a parlar d'alternatives. A nosaltres ja ens sembla bé, el nostre objectiu polític és que els actius que obtinga l'esquerra abertzale en les eleccions del 2007 treballen al servei d'una alternativa de govern a Navarra.

Volem un canvi de govern, sí, però per a què? No val una mera alternança, “ves-te'n tu per posar-m'hi jo”. Sí, ves-

te'n tu, però amb quina alternativa creïble? Caldrà apostar pel procés de pau i de resolució i, alhora, per continguts d'esquerra. No els demanem que canvien d'ideologia, la seua és molt respectable, però tindran més possibilitats d'acords si consideren Navarra una realitat plural i no en clau nacionalista espanyola, com han fet aquests vint anys.

—Quan diu que els diputats de Batasuna treballaran “al servei d'una alternativa de govern a Navarra”, pot ser fins i tot dins de l'executiu?

—Tenim la llum verda encesa, tenim disponibilitat a col·laborar. En quin format? És massa d'hora, en l'any que encara queda passaran moltes coses.

—Es del tot impensable que Batasuna s'integre a Nafarroa Bai?

—Jo crec que sí. Cal recordar que Nafarroa Bai va sorgir amb motiu de les eleccions espanyoles del 2004, quan la il·legalització de Batasuna era recent. Van mirar d'atreure el vot de l'esquerra abertzale que s'havia quedat orfe. En aquell moment vam parlar amb ells perquè representaren també l'esquerra abertzale d'aquest territori i van negar-se de pla. Han pivotat sobre l'*apartheid* polític contra l'esquerra abertzale.

—Sí, sembla del tot impensable.

—És que ara no parlem d'una coalició per anar a Madrid a defensar no se sap ben bé què, sinó de l'activitat diària al Parlament de Navarra sobre dotzenes, dotzenes i dotzenes de temes de gestió sobre els quals cal tenir posicionaments clars. Nafarroa Bai acull forces tan dispars com el PNB, que és de dreta, passant per EA i Aralar, que es defineixen com a socialdemòcrates, fins a Batzarre, que prové de les restes del Moviment Comunista i de la Lliga Comunista Revolucionària. Això és seriós? És seriós anar al Parlament de Navarra amb posicions oposades? Nafarroa Bai, al 2007, no tindrà projecte polític concret. Batasuna, ni per interessos estrategicopolítics ni per projecte, no cap dins de Nafarroa Bai.

—Activarien la disposició transitòria quarta de la Constitució?

—L'esquerra abertzale no s'identifica amb aquesta disposició: és el marc legal del famós “annexionisme”. O siga, que els navarresos podem annexionar-nos a una altra cosa, la CAB. Al 99% dels navarresos ens molesta que ens diguen que podem unir-nos a no sabem què,

“Entrar al Govern de Navarra? Tenim la llum verda encesa”

com si fórem ciutadans de segona que s'afegeixen a una cosa que ja està en marxa. Això és invendible, això no ho acceptem! Dit això, és impresentable que UPN vulga eliminar les úniques possibilitats de pronunciar-se que concedeixen l'Amillorament i la Constitució espanyola als ciutadans de Navarra. A UPN, li fa molta por que els navarresos tinguem la capacitat de decisió.

—I com veurien que ressuscitara l'Òrgan Comú Permanent truncat?

—Aleshores [1995], vam posicionar-nos en contra, ens semblava la contrapartida del PSN a EA per donar-los suport al Govern. Ara això no importa, importa si els habitants de les quatre províncies del sud del país tindran dret a decidir. Nosaltres acceptarem, democràticament, allò que decidescuen.

—Fa quatre mesos, Julen Madariaga [fundador d'ETA i actual dirigent d'Aralar] deia en aquest setmanari que “si això no funciona, d'aquí a vint anys potser caldrà desenterrar les armes”. Què en pensa?

—La lluita armada, on siga, només té una justificació política i ideològica: la

negació d'uns drets democràtics bàsics i que no es puga lluitar per la seua recuperació de manera política. ETA no és el problema, ETA pot desaparèixer; ara bé, si el problema que subjau no se soluciona, sempre hi haurà la possibilitat que aquest fenomen de resistència armada existesca. Fins al 2006 se n'ha dit ETA, però si això no se solucionara, des del 2015 se'n diria hac, i, jota, ka...

—N'hi ha prou amb el reconeixement del dret d'autodeterminació?

—La negació d'aquest dret ha justificat la lluita armada. Si s'aconsegueix, crec que la justificació desapareixeria.

—Han pensat com farien l'hipotètic anunci de condemna de la violència?

—Això no ocorrerà mai. Que Batasuna condemne la violència d'ETA? Mai. No hi és, aquesta necessitat. Si els partits continuen esperant això, ja poden esperar quaranta, cinquanta o cent anys més. Això no passarà mai. L'ús d'aquesta terminologia s'associa a una manera d'entendre el conflicte basc: limitar-se a condemnar els fets violents i no preguntar-se el perquè de la violència, no fer cap proposta política viable que mirara de resoldre-ho. Això és el que ells voldrien. Zapatero sap que això no passarà mai, que demanar això és fer un discurs de cara a la galeria. El nostre discurs no és la condemna, és aportar solucions perquè no hi haja víctimes.